

Obsah

1.	Úvod, základní pojetí a východiska	8
2.	Typy problémové mládeže z hlediska kasuistické analýzy	14
2.1.	Disharmonická osobnost	15
2.1.1.	Disharmonická osobnost s etickými poruchami na bázi převážně vrozených faktorů	17
2.1.2.	Disharmonická osobnost na bázi vývojových zákonitostí, mozkových příhod, dyslexie atd.	22
2.1.3.	Disharmonická osobnost na bázi převážně exogenních faktorů	26
2.2.	Mentální retardace	30
2.2.1.	Typ sociálně přizpůsobivý	32
2.2.1.1.	Neprospěch v teoretických předmětech	32
2.2.1.2.	Neprospěch v dílenské praxi	35
2.2.2.	Typ sociálně nepřizpůsobivý	37
2.3.	Neprospěch u mladistvých s normální inteligencí	40
2.3.1.	Případy s normální inteligencí, ale relativně nižší, než by odpovídalo požadavkům	41
2.3.2.	Případy neprospěchu u normální inteligence odpovídající požadavkům	44
2.3.3.	Případy neprospěchu s nadprůměrnou inteligencí a současně disharmonickou osobností	47
2.4.	Šikanování a šikanující	48
2.4.1.	Šikanování u rozporu mezi inteligenční úrovní a požadavky	52
2.4.1.1.	Šikanování u normální inteligence, ale relativně vyšší, než by odpovídalo požadavkům	52
2.4.1.2.	Šikanování u případů s nižší inteligencí, než by odpovídalo požadavkům	55
2.4.2.	Šikanování u případů se zvláštními rysy osobnosti, tělesnými nápadnostmi apod.	57
2.4.3.	Shrnutí základních podmínek šikanování a jiné formy	59

2.5.	Motorika	60
2.5.1.	Poruchy jemné motoriky	63
2.5.1.1.	Poruchy jemné motoriky u případů s průměrnou inteligencí	63
2.5.1.2.	Poruchy jemné motoriky u případů s lehkou mentální retardací	65
2.5.2.	Extrémy u rychlosti pohybů (tempo)	66
2.5.2.1.	Vysoká rychlost pohybů (rychlé tempo)	66
2.5.2.2.	Nízká rychlost pohybů (pomalé tempo)	69
2.6.	Neuroticismus	73
2.7.	Sebevražda	82
2.8.	Sexuální problémy	90
2.8.1.	Předčasná známost	90
2.8.2.	Pubertální sexuální projevy	96
2.8.3.	Duševní traumatizace v důsledku sexuálních příhod	97
2.8.4.	Výpovědi mladistvých o sexuálních deliktech na nich páchaných	98
2.8.5.	Otrávení a okradení cizince	99
2.9.	Mozkové příhody	101
2.9.1.	Poškození mozku kolem porodu	103
2.9.2.	Poškození mozku později v životě	106
2.9.3.	Suspektní prenatální mozkové příhody	113
2.9.4.	Lehká mozková dysfunkce (LMD)	116
2.10.	Řečové poruchy	120
2.10.1.	Dyslálie a rinolálie	121
2.10.2.	Dyslexie	125
2.10.3.	Koktavost (balbuties, dysfemie)	129
2.11.	Levorukost a zkřížená lateralita	131
2.12.	Endokrinologické poruchy a psychika	135
2.13.	Problémy v graviditě a psychika	140
2.14.	Nedostatky ve školní a internátní výchově	142
2.15.	Poruchy v rodinné výchově	152
2.16.	Několik teoretických úvah z kasuistické části	168
2.16.1.	Problémy rozdělení do kategorií poruch a nedostatků	168
2.16.2.	Rozsah a obsah kauzálních struktur	170

2.16.3.	Faktor dominance kauzálních struktur	171
2.16.4.	Modely kauzálních struktur a diagnostické modely	172
2.16.5.	Systémový přístup při diagnostikování	174
2.16.6.	Význam kasuistiky pro vědu a praxi	177
3.	Typy problémové mládeže z hlediska statistické analýzy	179
3.1.	Základní frekvence znaků a symptomů	180
3.2.	Důvody vyšetření a anamnestické údaje	196
3.3.	Informační váha znaků a symptomů	197
3.4.	Korelace mezi základními nedostatky a dalšími znaky zjištěnými v kasuistikách	201
3.4.1.	Korelace u poruch chování a disharmonické osobnosti	202
3.4.2.	Korelace u mentální retardace	208
3.4.3.	Korelace u školního neprospěchu	211
3.4.4.	Korelace u šikanovaných a šikanujících	213
3.4.5.	Korelace u poruch jemné motoriky	220
3.4.6.	Korelace u tempa v motorické oblasti	223
3.4.6.1.	Korelace u rychlého tempa	223
3.4.6.2.	Korelace u pomalého tempa	225
3.4.7.	Korelace u neuroticismu	228
3.4.8.	Korelace u pokusu o sebevraždu	231
3.4.9.	Korelace u sexuálních problémů	233
3.4.10.	Korelace u mozkových příhod	236
3.4.11.	Korelace u řečových poruch	239
3.4.12.	Korelace u levorukosti	241
3.4.13.	Korelace u zkřížené laterality	243
3.4.14.	Korelace u nedostatků ve školní a internátní výchově	246
3.4.15.	Korelace u poruch v rodinné výchově	248
4.	Typy problémové mládeže z hlediska postupného diferencování znaků (modely)	251
4.1.	Diagnostické a typologické algoritmy u problémové mládeže	253
4.1.1.	Diagnostické a typologické algoritmy ve formě diagnostického klíče	255
4.1.2.	Diagnostický klíč pro mládež neprospívající a	

	s poruchami chování	275
4.1.3.	Princip diagnostikování pomocí výpočetní techniky	285
4.2.	Základní vrstvy osobnosti u problémové mládeže	289
4.3.	Kategorizace problémové mládeže podle běžných diagnóz	292
5.	Typy problémové mládeže z hlediska přiřazování ke komplexům znaků	295
5.1.	Ukázka diagnostických tabulek pro žáky základní školy	295
5.2.	Modely souvislosti mezi projevy chování a jejich kauzálními strukturami	304
6.	Problémová mládež, inteligence a školy	329
7.	Pracovní zařazení a uplatnění v životě	337
7.1.	Modely z hlediska základních faktorů podmiňujících zařazení do povolání a uplatnění v životě	339
7.2.	Modely z hlediska analýzy našich případů pro volbu povolání a uplatnění v životě	347
7.2.1.	Typy u disharmonické osobnosti se zaměřením na povolání a životní uplatnění	349
7.2.1.1.	Disharmonická osobnost s etickými poruchami na bázi převážně endogenních faktorů	350
7.2.1.1.1.	Disharmonická osobnost s nadprůměrnou inteligencí	353
7.2.1.1.2.	Disharmonická osobnost s průměrnou inteligencí	357
7.2.1.1.3.	Disharmonická osobnost s podprůměrnou inteligencí	359
7.2.1.1.4.	Disharmonická osobnost s lehkou mentální retardací	363
7.2.1.2.	Disharmonická osobnost na bázi vývojových zákonitostí, mozkových příhod, dyslexie apod.	365
7.2.1.3.	Disharmonická osobnost na bázi převážně exogenních faktorů	370
7.2.2.	Mentální retardace	371
7.2.3.	Neprospěch u mladistvých s normální inteligencí	376
7.2.4.	Nedostatky v jemné motorice	379
7.2.5.	Nedostatky v tempu	379
7.2.6.	Neuroticismus	381
7.2.7.	Některé další nedostatky a poruchy	383

8.	Výchovné a psychoterapeutické možnosti	388
8.1.	Základní pojmy, zdroje poznatků, efektivnost, modely, pedagogova osobnost	388
8.2.	Vývojové zvláštnosti mladistvých a výchova	392
8.3.	Kritické výchovné faktory u problémové mládeže a jejich základní mechanismus	414
8.4.	Seberealizace	425
8.5.	Kritické faktory v rodinné výchově	432
8.6.	Kritické faktory ve školní a internátní výchově	453
9.	Mladiství a filozofie	464
	Doslov	474
	Literatura	476
	Stručně o autorovi	487